

हवामानावर आधारित कृषि सल्ला (रायगड जिल्हा)
(ग्रामीण कृषि मौसम सेवा, डॉ. बाळासाहेब सावंत कॉकण कृषि विद्यापीठ, दापोली आणि प्रादेशिक हवामान पूर्वानुमान केंद्र,
मुंबई यांच्या संयुक्त विद्यमाने)

(०२३५८) २८२३८७

अंक ४१/२०२०

दिनांक २२/०५/२०२०

कालावधी ५ दिवस

डॉ. प्रशांत बोडके,
विभाग प्रमुख,
कृषिविदया विभाग
९४२०४१३२५५

डॉ. विजय मोरे,
नोडल ऑफिसर,
कृषिविदया विभाग
९४२२३७४००१

डॉ. शितल यादव,
तांत्रिक अधिकारी
कृषिविदया विभाग
८३७९९०११६०

मागील हवामान आठवडा सारांश (दिनांक १६/०५/२०२० ते २२/०५/२०२०)							हवामानाचे घटक	हवामान पूर्वानुमान (दिनांक २३/०५/२०१९ सकाळी ८:३० पासून २७/०५/२०२० सकाळी ८:३० वाजेपर्यंत)				
१६/०५	१७/०५	१८/०५	१९/०५	२०/०५	२१/०५	२२/०५		२३/०५	२४/०५	२५/०५	२६/०५	२७/०५
-	-	-	-	-	-	-	पाऊस (मिमी)	७	०	०	०	०
-	-	-	-	-	-	-	कमाल तापमान (अं.से)	३५	३५	३६	३८	३८
-	-	-	-	-	-	-	किमान तापमान (अं.से)	२७	२७	२७	२७	२७
-	-	-	-	-	-	-	मेघाच्छादन (ऑक्टा)	१	२	१	०	०
-	-	-	-	-	-	-	सकाळची सापेक्ष आर्द्रता	९३	८९	८५	८७	६१
-	-	-	-	-	-	-	दुपारची सापेक्ष आर्द्रता	५०	४१	४०	४३	४२
-	-	-	-	-	-	-	वाऱ्याचा वेग (किमी/तास)	४	४	४	४	४
-	-	-	-	-	-	-	वाऱ्याची दिशा	नै.प.	द.	प.	द.	द.
पाऊस (मिमी) मागील आठवड्यातील							पाऊस (मिमी) १/१/२०२० पासून आजपर्यंत	पाऊस (मिमी) गेल्या वर्षीचा				
०.०							०.०	५१९७.२				

हवामान पूर्वानुमान कृषि सल्ला

दिनांक २३ मे २०२० रोजी तुरळक ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पाऊसाची शक्यता असून कमाल व किमान तापमानात वाढ संभवते तसेच आकाश निरभ राहील.

पिक	अवस्था	कृषि सल्ला
कोविड-१९ बाबत शेतकऱ्यांनी घ्यावयाची दक्षता		<ul style="list-style-type: none"> कोरोना विषाणूचा संसर्ग प्रतिबंधित करण्यासाठी शेतीतील कामे करताना, शेतीसाठी आवश्यक खरेदी आणि विक्री करताना स्वच्छता व सुरक्षिततेच्या खबरदारीच्या उपाययोजनांचे पालन करावे.
खरीप भात	रोपवाटिका पूर्वतयारी	<ul style="list-style-type: none"> भात रोपवाटीका तयार करावयाच्या क्षेत्रामध्ये जमीन नांगरून देकळे फोडावीत. प्रती गुंठा क्षेत्रास १०० किलो शेणखत जमिनीत मिसळावे. जमिनीचा उतार लक्षात घेऊन, उंच निचऱ्याच्या जागी तळाशी १२० सें.मी. व पृष्ठभागी ९० सें.मी. रुंदीचे, ८ ते १० सें. मी. उंचीचे उतारानुसार योग्य त्या लांबीचे गादीवाफे तयार करावेत. एक एकर क्षेत्रावरील पुर्नलागवडीसाठी रोपवाटिका चार गुंठे क्षेत्रावर तयार करावी. जाड दाण्याच्या जातीसाठी एकरी २० ते २४ कि.ग्रॅ., बारीक व अतिशय बारीक दाण्याच्या जातीसाठी एकरी १४ ते १६ कि.ग्रॅ. आणि संकरीत जातीसाठी एकरी ८ कि.ग्रॅ. बियाणे वापरावे. भाताची लागवड रू पध्दतीने करावयाची असल्यास बारीक दाण्यांच्या जातीसाठी ३२ किलो आणि जाड दाण्यांच्या जातीसाठी ४० किलो बियाणे प्रति एकरी वापरावे.
आंबा	फळधारणा	<ul style="list-style-type: none"> काढणीस तयार असलेल्या सर्व आंबा फळांची काढणी चौदा आणि (८० ते ८५ टक्के) पक्वतेला देठासह सकाळी १० वाजेपर्यंत किंवा संध्याकाळी ४ नंतर करावी. उष्णतेमुळे फळांचे तापमान वाढून साक्याचे प्रमाण वाढण्याची शक्यता असल्याने आंब्याची फळे काढल्यानंतर लगेचच सावलीमध्ये ठेवावीत तसेच आंबा फळांची वाहतूक रात्रीच्या वेळेस करावी. फळकूज ह्या काढणी पश्चात बुरशीजन्य रोगापासून आंबा फळांचे संरक्षण करण्यासाठी काढणी नंतर लगेचच फळे ५२ अं.से. तापमानाच्या पाण्यात १० मिनिटे बुडवून काढावीत व नंतर फळे पिकविण्यासाठी ठेवावीत. आंबा बागेत फळमाशी तसेच फळे पोखरणारी अळी इ. किडीच्या प्रादुर्भावामुळे गळलेली फळे वेळोवेळी गोळा करून नष्ट करावीत व बागेत स्वच्छता ठेवावी. आंबे काढून झाल्यावर बांडगुळे व वाळलेल्या फांद्या काढून झाडे स्वच्छ करावीत. बांडगुळे मोठी असल्यास फांद्यासह कापून काढावीत आणि कापलेल्या भागांवर बोर्डोपेस्ट किंवा डांबर लावावे. आंब्यांच्या झाडावर खोड किडीचा प्रादुर्भाव झाडाचे खोड व फांद्यावर दिसून येतो ही कीड फांद्या पोखरत असल्याने पोखरलेल्या फांद्या वाळू लागतात. किडीच्या सर्वेक्षणासाठी बागेतील झाडांची नेहमी पाहणी करावी. किडीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास नियंत्रणासाठी तारेच्या हुकाने खोडातील अब्या काढून टाकून छिद्रात प्रवाही क्लोरपायरीफॉस २० टक्के १० मि. ली. + ५० मि. ली. रॉकेलचे मिश्रण इंजेक्शनच्या सहाय्याने ओतावे आणि छिद्र बुजवून घ्यावे. झाडाला कोणत्याही प्रकारे इजा करू नये व इजा झाल्यास त्याला बोर्डो पेस्ट लावून जखम झाकावी. आंब्यांच्या झाडावर खोड किडीचा प्रादुर्भाव झाडाचे खोड व फांद्यावर दिसून येतो ही कीड फांद्या पोखरत असल्याने पोखरलेल्या फांद्या वाळू लागतात. किडीच्या सर्वेक्षणासाठी बागेतील झाडांची नेहमी पाहणी करावी. किडीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास नियंत्रणासाठी तारेच्या हुकाने खोडातील अब्या काढून टाकून छिद्रात प्रवाही क्लोरपायरीफॉस २० टक्के १० मि. ली. + ५० मि. ली. रॉकेलचे मिश्रण इंजेक्शनच्या सहाय्याने ओतावे आणि छिद्र बुजवून घ्यावे. झाडाला कोणत्याही प्रकारे इजा करू नये व इजा झाल्यास त्याला बोर्डो पेस्ट लावून जखम झाकावी.
काजू	-	<ul style="list-style-type: none"> काजू बागेतील वाळलेल्या, रोगट फांद्या काढून बागेत स्वच्छता ठेवावी. फांद्या काढलेल्या भागावर बोर्डो पेस्ट लावावी. काजूमध्ये रोठा या किडीचा (खोडकिडीचा) प्रादुर्भाव झाडाचे खोड व उघडी मुळे यावर दिसून येण्याची शक्यता असल्याने

		<p>रोठ्याची कीड झाडाची साल पोखरून आतील गाभा खाते. रोठ्याच्या प्रादुर्भाव दिसून येताच नियंत्रणासाठी १५ एम. एम. पटाशीच्या सहाय्याने प्रादुर्भित साल कडून झाडातील रोठयाला बाहेर काढून मारून टाकावेत व प्रवाही क्लोरपायरीफॉस २० टक्के ५० मि. ली. प्रती १० लिटर या प्रमाणात द्रावण तयार करून प्रादुर्भित भाग द्रावणाने चांगला भिजवावा. झाडाला कोणत्याही प्रकारे इजा करू नये व इजा झाल्यास त्याला बोर्डो पेस्ट लावून जखम झाकावी.</p> <ul style="list-style-type: none"> बाष्पीभवनामध्ये वाढ होत असल्याने, नवीन लागवड केलेल्या काजू कलमांना पाणी देण्याची व्यवस्था करावी.
नारळ	-	<ul style="list-style-type: none"> नवीन लागवड केलेल्या नारळ बागेमध्ये पावसाळ्यात लहान रोपांना कॉब कुजणे या बुरशीजन्यरोगाचा प्रादुर्भाव होण्याची शक्यता असते. या रोगावर प्रतिबंधात्मक उपाय म्हणून १ टक्का बोर्डोमिश्रणाची फवारणी झाडाच्या कॉबानजीकच्या गाभ्यावर पावसाळ्यापूर्वी करावी. तापमानात वाढ व आर्द्रतेत घट संभवत असल्याने नारळ बागेस ५ ते ६ दिवसांच्या अंतराने पाणी देण्याची व्यवस्था करावी.
सुपारी	-	<ul style="list-style-type: none"> सुपारीचे कोळेरोग ह्या बुरशीजन्य रोगापासून संरक्षण करण्यासाठी पावसाळा सुरु होण्यापूर्वी झाडावरील रोगट शिंपुटे, वाळलेल्या झावळ्या गोळा करून नष्ट करावेत व पानांचा बेचक्यात १ टक्का बोर्डोमिश्रणाच्या ३ ते ४ फवारण्या एका महिन्याच्या अंतराने कराव्यात. तापमानात वाढ व आर्द्रतेत घट संभवत असल्याने सुपारी बागेस ४ ते ५ दिवसांच्या अंतराने पाणी देण्याची व्यवस्था करावी.
हळद	पूर्व मशागत व लागवड	<ul style="list-style-type: none"> हळद लागवडीसाठी जमिनीची नांगरणी करून ठेकळे फोडून १० ते १५ टन चांगले कुजलेले शेणखत प्रति एकरी मातीत मिसळावे. हळदीची लागवड सरी वरंबा पध्दतीने करताना ७५ सें.मी. अंतरावर सऱ्या पाडाव्यात. सरीच्या दोन्ही बाजूला दोन गड्ड्या मध्ये ३० सें.मी. अंतर ठेवून लागवड करावी. रुंद सरी वरंबा पध्दतीने लागवड करावयाची असल्यास ९० सें.मी. ते १ मीटरच्या गादीवाफ्यावर दोन ओळीतील अंतर ३० सें.मी. ठेवून करावी. हळद पिकास १५० किलो सिंगल सुपर फॉस्फेट व ४० किलो म्युरेट ऑफ पोटेश खते प्रति एकरी द्यावीत. हळदीच्या ओळीलगत चर घेवून त्यात खते टाकून मातीने झाकून घ्यावीत. लागवडीसाठी डोळे फुटलेले, मुळ्या विरहित मोठे गड्डे वापरावे. किडीचा आणि बुरशीजन्य रोगांच्या प्रादुर्भाव टाळण्यासाठी क्विनोलफॉस २५ टक्के प्रवाही २० मि.ली. + २० ग्रॅम बाविस्टीन १० लिटर पाण्यात मिसळून द्रावण तयार करावेत व या द्रावणात बियाणे १५ ते २० मिनिटे बुडवून घेवून सावलीत सुकवून लागवडीसाठी वापरावे. एकरी १० क्विंटल बियाणे वापरावे. हळदीची लागवड करताना जमीन वाफसा स्थितीत असताना किंवा पाणी देवून करावी.
वेलवर्गीय भाजीपाला	पूर्वतयारी	<ul style="list-style-type: none"> काकडी, चिबूड, पडवळ, दोडका, कारली, दुधी भोपळा, तांबडा भोपळा इ. वेलवर्गीय भाजीपाला पिकांची लागवड करण्यासाठी उत्तम निचऱ्याची सेंद्रिय खताचे प्रमाण असलेली जमीन निवडावी. लागवड करण्यासाठी १.५ x १.० मीटर अंतरावर आळे तयार करावे.
भाजीपाला	पेरणी	<ul style="list-style-type: none"> पाण्याची उपलब्धता असल्यास खरीप हंगामासाठी वांगी, मिरची आणि टोमेटो भाजीपाला पिकाची रोपे तयार करण्याकरिता ३ मी. लांब X १ मी. रुंद X १५ सें.मी. उंचीच्या गादीवाफ्यावर प्रती चौरस मीटर ५ किलो शेणखत, ३५ ग्रॅम युरिया, १०० ग्रॅम सिंगल सुपर फॉस्फेट व २५ ग्रॅम म्युरेट ऑफ पोटेश मिसळून भाजीपाला बियाणांची पेरणी करावी. पेरणीपूर्वी बियाण्यास ३ ग्रॅम प्रती किलो प्रमाणे थायरम बुरशीनाशक चोळावे. तसेच रोपांचे मर रोगापासून संरक्षण करण्यासाठी पेरणीपूर्वी ३ ते ४ दिवस वाफ्यावर १ टक्का बोर्डोमिश्रणाची भिजवण करावी. रुजवा चांगला होण्यासाठी वाफे भाताच्या पेंढ्याने आच्छादावेत. उगवण होईपर्यंत वाफ्यांना नियमित पाणी द्यावे.
दुभती जनावरे/ शेळ्या	-	<ul style="list-style-type: none"> जनावरांना फऱ्या रोगावर प्रतिबंधात्मक उपाय म्हणून पशु वैद्यकिय अधिकारी सल्ल्याने सर्वजनावरांना लसीकरण करून घ्यावे.
कुकुटपालन	-	<ul style="list-style-type: none"> ४ ते ५ दिवसांच्या पिल्लांना रानीखेत रोगावर प्रतिबंधात्मक उपाय म्हणून पशु वैद्यकिय अधिकारी सल्ल्याने लसीकरण करून घ्यावे.
<p>सदर कृषि सल्ला पत्रिका डॉ. बाळासाहेब सावंत कॉकण कृषि विद्यापीठ, दापोली येथील ग्रामीण कृषि मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीनुसारतयार करून प्रसारित करण्यात आली.</p> <p>अधिक माहितीसाठी नजीकच्या कृषि विद्यापीठाचे केंद्र किंवा महाराष्ट्र शासनाचे कृषि अधिकारी यांच्याशी संपर्क करावा</p>		